

მათრასი

და სალაგური

კოველ-კვირეული, იუმორისტული ჟურნალი

№ 5

1 ივლისიდან წლის დაძლევაძდე ჟურნალი „მათრასი და სალაგური“ ღირს 2 კ. და 50 კ. ვინც ფულს ამ თავიდან სრულად შეპოიტანს, გაეგ სავნება გამოსული ნომრებიც. ფული და წერილები ამ ადრესით უნდა გამოიგ სავნოს:

თიფლის, ტიპოგრაფია «Шрома» Василию Карамановичу Болквадзе.

„ბრძოლა მმანო, ბრწოლა მამა-ბაბური“.

თეატრის უკან ბორცვია,
უბნობენ „ბანკის ბალათა“
დღითი მზე, ღამით ფარნები
დაჭკათქათებენ ლალათა.
მუნ სალამო ჟამს მხევალნი
დადინ იასალათა
და მათ ქებულნი ვაჟაკნი
ჩამორჩებიან რალათა?

ბალისა ყურე დასავალს
ჩარაზმულია სტოლები,
სადაცა ნთქავენ ვახშამსა
მოქალაქეთა ცოლები...
გვერდზე ყავთ ტურფა ორკესტრი,
ანგელოზთ წასატოლები,
ხმა ნარნარს აბნევს ნიავი
მუნ ბალად მონაქროლები.

და ასე ყვავის წალკოტი
ტურფა ედემის სადარი,
მუნვე სდგას სააზნაურო
ხელოვნებისა ტაძარი...
არა აქვს მამულს დაჩაგრულს
სხვა გასართობი ამგვარი,
როგორც უფალი, ეგ ბალიც
ერთია, ტურფათ გამდგარი.

ხუთ ივლისს ამა წალკოტში
საქმეს შევესწარ რამესა,
მამულიშვილთა ნამოქმედს,
გულისა დასაამესა...
ფრთა გაეშალა წყვილიადით
თვალ ჩაბნელებულ ღამესა

ლარიზი სტუდენტი.

საქველმოქმედო სეირნობა
იმედი გვაქვს, რომ დაგვეხმარები.
სტუდენტებისთვის ვაგროვებთ ფულსა
მშვიდობით სხვაგან მივეჩქარები.

და ურცხვად თავი აეშო
„მტერს“ მგლისა დასაქამესა.

მუნ ხაჩატუროვს ქრისტეფორს
სტოლი „დაეპყრო ქართული“
მანდილოსანთან მჯდომარე
ბაასით იყო ვართული.
ეგონა ამა წალკოტში
ქეიფი ნება დართული,
მაგრამ გამოდგა ამბავი
უზომო გადახლართული.

ხეჩატუროვი, ხომ იცით
„ქართლოსიანთა მტერია,“
მის ძმას ივანეს არ უყვარს
ჩვენი ტანჯული ერია,
არ მოსწონს ენა ქართული,
არც სხვა რამ არაფერია,
თუ დაგიხელა ჩაყლაპავს...
ნუ თუ ეს არაფერია???

„მამულიშვილთა“ რა ნახეს
ორგული ბალში მჯდომელი
რისხვა აღეგზნოთ გულშიგან
უზომო, მიუწლომელი!..
ალტყინდენ, წამოიქოჩრენ
„ვაჟაკურ“ საქმის მდომელი,
ან კი მითხარით: მოითმენს
ვაჟაკი ამას რომელი?

გასტყორცნეს სიტყვა უკმები
მის მტრისა გასაკილადად,
მკლავნი მომართეს რაინდულ,
წვერ-ულვაშთ დასაქილადად;
საქმესა განიზრახავენ
განუსჯელ განუხილადად,
წინაპარ გმირთა ნასაქმის
ჩასახშობ—ჩასაჩრდილადად.

ამირეჯიბი გიორგი
ბელადობს ქართველ გმირებსა;
ღრმა ტუტუტური სიტყვებით
მნახველებს გააკვირებსა...
ხან თითონ წაუსისინებს,
ხან ლევანს დაყვირებსა,
ლანძღვას და სიტყვას საკილავს
აროდეს დააძვირებსა.

ხან ხაჩატუროვს სწვდებიან
ხან ურცხვად იმის დამასა,
აღარ აცლიან ვაჟაკნი,
აღარც სმას, აღარც ქამასა,
ასმენენ მოუთმენელსა
სიტყვებსა ყოველ წამასა;
ფიქრობენ: „რასა შეგვაძობს
ბედი საქმესა ამასა.“

ბოლოს წამოდგა დიაცი
ხეჩატუროვთან მჯდომარე:
თვალთ რისხვის ალი გაუკრთის,
სახე მოუჩანს მწყრომარე,
გარდაიარა მანძილი
ვაჟაკებამდე მდობარე
და ვით არწივი მიიჭრა
საქმისა ავის მდომარე.

იხილეს თვალთა ყოველთა
საქმე არ განაცთუნები,
ლევანის ლაწენი, ორ-გზობის
ლაწანით შენაცხუნები,
შეშინებული მწყრებივით
ქართული ვაჟაკუნები,
ყურ ჩამოყრილნი, ბეჩაენი,
ლაჩარნი დანაწუნები.

ამირეჯიბი გიორგი
გააფთრებულა ვით ხელი...
გაზეთის რედაქტორია
შუბლ მაგარი და ტენი...
მსწრაფლ გააშიშვლებს რეგოლვერს
სწორ-უპოვარი, ფიცხელი,
ნუ ეხუმრებით, გახსოვდეთ
გმირთა-გმირია ქართველი.

წაუხდა თავადს ერიში!..
აჰყარეს იარაღები,
კვალად ჩაუდგეს ჯიბეში
მუნითგან ამონაღები.
რა ჰქნას ლომ გულმა ვაჟაკმა
გულს რო ატყვია დაღები...
მტერი ვერ მოკლა, მაგრამა
დაუბაკუნა წაღები.

არ თუ ვერ მოჰკლეს ორგული,
„მამულის დამაქციერი“,
პირ-იქით ვერც კი განდევნეს
ბალიდან იგი ცბიერი!..
აოელოდენ „ძენი ქართლისა“
ახალგაზდა და ხნიერი
ფარულათ ითათბირებენ
ძრწიან ვით ლომნი მშიერნი.

პირდაპირ ბრძოლამ არ გასჭრა,
სჩანს ჩისაფრება სკირია...
ორბელიანი მოიხმეს
უამბეს გასაკირია.
უთხრეს: „ყველა ვართ გმირები,
შენი ბადალი ძვირია,
ითავე საქმე საგმირო
მოუსპე მამულს ქირია.“

იკისრა ორბელიანმა
ესე საგმირო ხელობა,

გაწყუო რაზმი ვაჟკაცთა
მიანდო გზათა მცველობა,
უთხრა: არ ვარგა თავხედი
მტერისა დაუსჯელობა...
ჩვენ უნდა ვიხსნათ სამშობლო,
ეგ არის ჩვენი ხელობა.

ჩასაფრდენ მამული შვილნი
მტერზედან დანაგეშები,
უცდიან ქვეყნის ორგულსა
სურვილით განაშეშები,
ქედ მოუხრელნი ლომგულნი,—
მოუდრეკ—მოუხეშები,
ხელთ არ უპყრიათ მახვილი
არცა საცემი შეშები.

ორბელიანმა „ოსტატურ“
გაიხმო მტერი განზედა...
მოხიბლა ტკბილი ჰანგებით,
სიტყვა აუგდო ბანზედა...
და როცა გაიტყუილა
მუშტების გასაქანზედა
მსწრაფლ დაეძგერა ქორივით
ვაჟკაცი მყოფი ჯანზედა.

მოულოდნელათ გაარტყა
მან მუშტი მონადირები,
მაგრამ გამოდგა ორგულიც
მუშტის არ დამაძვირები.
თითონაც გაჰკრა ბელადსა
მუჯღუგუნ განახშირები...
ხმა გაისმოდა, ვერ ვსცანი
ვინ იყო ანაყვირები.

გამოხტენ ჩასაფრებულნი
ვაჟნი მამაცად ხმობილნი,
არა უბრალო მოდგმისა
ბრწყინვალეთაგან შობილნი,
ჩხუბში და აყალ-მაყალში
მრავალ გზის გამოწრობილნი
დღეს კი მტრის შესაძუსრავათ
ხელ-და-ხელ გამოწყობილნი.

მოგეტეთ ღებნა, მიიქრენ
მტერთან უზომო ღრენითა
წაიკაბიწეს ჩოხები
რაინდულ აღმაფრენითა.
ვაქებდეთ „მამული შვილებს“
მათ ვაჟკაცობა შეენითა,
იმათი მოხდენილობა
არც გამოითქმის ენითა.

ერთსა დაედო ათასი...
ეს ხომ მამაცაა წესია?
სცემენ და სცემენ უწყალოდ

გმირები დანაღესია,
გაისმის ძოვეის ყიეინა
ვაჟკაცთა დანაკვესია:
„ქართლოსიანთა მუხანათს
ამოუვარდეს ფესვია!“

მაგრამ მტერს საქართველოსას
წამოეშველენ მცველები
და მხსნელებს ივერიისას
მწრაფლ გაუბორკეს ხელები
დაიხსნეს ხეჩატუროვი
ოფლისგან დანასველები...
ოქმში აღნუსხეს ყოველნი
ქართველთა ნასახელები.

ამით დასრულდა ეს ბრძოლა
სხვა ბრძოლათ შეუდარები
სად უკვდავ იქნა ქართველთა
მამული შვილთა გვარები,
სად დაიცაოა მამულის
ორგული გამაშწარები
სად ამირეჯიბ გიორგის
გაუდგა შიშის ქარები.

სადა შეიტკბო ლევანმა
სიტკბო დიაცის ხელისა,
სადა დაიწაო ოფლები
„ქართველთა დამაგვრელისა“
სადაც ძეგლს დასდგამს მყოზადი
სამშობლო ქვეყნის მცველისა
საშვილი შვილო გმირების
სადიდებ სანუკველისა.

ეშმაკი.

შურ მოკრული საუბარი

(სოფლის ექიმი ქალი ჯაჯიკა და გლეხი მახარობელი)

მახარობელ—დიღამშვიდობის ჩემო ჯაჯიკავ!
ამ დილას საით ამგზავრებულხარ

ჯაჯიკა—მახარობელი მიცოცხლოს ღმერთმა,
მე გენაცვალე, შენსას მოვდივარ.

მახარობელ რაამბავია ხომ მშვიდობაა
საქმე ხომ არ გაქვს რამე საჩქარო?

ჯაჯიკა - მშვიდობა მოგცეს მამა უფალმა
ცოტა საქმისთენ გთხოვ მომეხმარო:
ნახორცალ ტყვიის შოვნა მინდოდა
მე ექიმი ვარ მოგეხსენება,
წამლათა ვხმარობ ბუასილისთენ
და ვფიქრობ თქვენში ვისმეს ექნება.

მახარობელ ბედზედა შეგხვდი, ცოტა იჩქარე,
ძალი მოუვკლავთ შარაზე ჰგდია
და ტყვია თუ გსურს იმას ექნება
ერთი კი არა, სამ ოთხამდია.

ჯაჯიკა—შენ გენაცვალოს ჯაჯიკა სულში
ხომ ცოფიანი არ იქნებოდა?

მახარობელ არა გეთაყვა, ბერძალლი იყო
მარა ყველაზე იკბინებოდა.
ხელში რომ საქმელს დაგინახავდა
მელურათ ფეხ ქვეშ გაგეგებოდა
მარა როდესაც გამოაძღებდი

კაკალ კოქებში გეტაკებოდა.
 ბოლოს თუმც თვალც ჩამოებრუცა,
 ხმაც ჩაუხრინწდა დაგანგალობდა.
 არიქნა მაინც აღარ გაავდო
 და ბოლოს უფრო შემპარაობდა.
 თუმც მეზობლებმა ბევრი უთმინეს,
 რადგან არც ღირდა ის დასამღურათ,
 მარა მარა ბოლოს კი გაწყდა მოთმენა
 და ჩაძაღლეს ძალლი ძალღურათ.

ჯაჯიკა—**ოხ მახარობელ ეგ რა მითხარი?**
 ის ჩემთვის წამლათ არ გამოდგება

ის წუწკი აღბათ გესლიანიო
 და ტყვიას აღბათ შხამაც ეხლება.
მახარობელ ეს მე არვიცი, ექიმი შენ ხარ
 ისედაც კია იქ მისვლა ზორი
 გარს ძაღლები ყავს შემოსეული
 მთლათ სოფელს სწამლავს იმისი მძორი
ჯაჯიკა—**ღმერთმან დასწყევლოს მისი სახელი...**
 წუწკი ყოფილა, წუწკათ მომკეტარა,
 ტყვიიზა ძაღლებს თავს ვერ დავაქმევ
 შინ გამწი დედაც, არ მინდა არა.
მოშაირე მგზავრი.

შ ე უ რ ა ც ხ ე ო ფ ი ლ ი .
 (სურათი სოფლის ცხოვრებიდან)

I
 გიგმაფი ხტუნვით,
 ტრიალით, ბრუნვით,
 ქვისაგან ქვაზე
 გადმომდინარე,
 მოდის, მოქშუის
 მთისა მდინარე.

ურთერთს ხდებიან,
 ეჯახებიან
 ტაღლები—ტაღლებს:
 შემდეგ კრებიან,
 სალი კლდის ძირსა
 ეხეთქებიან,
 მაგრამ ვერაფერს
 გამოჩხებიან
 და ისევ თავქვე
 დაეშვებიან...

* * *
 უღრანი ტყე სდგას
 მთისა უბეში
 და ძირს აქა-იქ
 წყლისა გუბეში
 მოსჩანან შავნი
 ჩრდილნი ხისანი,
 ცისა ღრუბელნი,
 ნისლნი მთისანი,
 ხანაც ჩნდებიან
 სხივნი მზისანი,
 ხან კი—ნადირნი
 შავის ტყისანი,
 რომ, დაქანცულთა
 ტყედ წოწიალით,
 თავბრუ დანახვევთ,
 კუქის წრიალით,
 ხახა უშრებათ,
 წყალს იწყურებენ,—
 დაბლა მდინარეს
 მოაშურებენ...
 და ზოს ძღებთან
 ანკარა წყლითა,
 კვლავ რბიან იქით,
 მოვიდნენ სითა!..
 იქ კი... ქვით—ქვაზე

გადმომდინარე,
 მორბის, მოქშუის
 მთისა მდინარე...

II
 ამაყად, ღინჯათ
 გადმომზირალი,
 შავი და მუნჯი
 კლდისა მწვერვალი
 მხტუნავს მდინარეს
 თვალსა ადევნებს...
 მხოლოთ ზამთრობით,
 როს ყინულთ მტევნებს
 ხის ტოტებზედა
 ანქლრევენ ქარნი,—
 რბიან, ღმუიან
 ეგ საშიშარნი!
 ნაძვთა უღებათ
 ყალყზე ფაფარნი
 და გაისმიან
 გლოვისა ზარნი,—
 მხოლოთ ამ დროსა—
 ეგ კლდისა წვერი
 ყრუა. არ ესვის
 მდინარის ჩქერი,
 ან —თუ ნადირი,
 ყელ-მონადერი,
 ღრიალებს საღმე,
 მწყურვალ მშიერი,
 ან თუ სხვა რამ ხმა...
 აღარაფერი! .
 ამ დროს კი, კლდისთვის
 თითქოს მძინარე,
 დაბლა, ქვით-ქვაზე
 გადმომდინარე,
 მირბის, მიქშუის
 მთისა მდინარე
 და ყინულთ მტევნებს,
 კლდისგან ნასროლთა,
 ატანს თვის ტაღლებს,
 გიგმაფათ მსრბოლთა...

III
 ნანგრევი ძველი
 წვერზე ამ კლდისა,
 უტყვი მოწამე
 წარსული დღისა,
 ციხე-სიმაგრე,

ეგ ძველის-ძველი,
 ჩაპორღვეული
 მოსჩანს კედელი.
 ერთგან კედელში,
 სახურავ მქიდრო,
 არის ქვითკირის
 ოთახი, ვიწრო;
 ეგ სამლოცველო
 ყოფილა ძველათ:
 ტრაპეზის ნაშთი,
 სიწმინდის მცველათ,
 ქვაზე—ქვა პრტელი...
 (ჰას კაცმა ხელი,
 ხალხისა რწმენით,
 არ უნდა ახლოს,
 არც ცუდ განზრახვით
 მიაღვეს ახლოს).

ერთი ხანია,
 ვით რაღაც აჩრდილს,
 ქვანი ამჩნევენ,
 ამ წმინდა ადგილს
 რომ შეეკედლა
 ვილაც, ვით ბერი,
 სიწმინდის მცველი,
 თუ მისი მტერი?!

დილა აღრიან,
 როს მთისა წვერსა
 მზე შემოახვევს
 სხივს, ოქროს ფერსა.—
 აჩრდილი შიგნით
 შეიპარება:
 სამლოცველოში
 შევა, დაწვება
 და საღამოდის
 ხშირად არც ჩნდება.
 მაგრამ, როცა მზე
 ჩამავალ სხივებს
 მთაგრეხილზედა,
 ვით ოქროს მძავებს,
 უკანასკნელად
 ჩამოარიგებს —
 ამ დროს აჩრდილიც
 იქ გაიღვიძებს,
 გამოდის ისე,
 როგორაც შედის,

და გზას აღგება
 ფრიალო ქედის...
 სინათლის ზოლი
 უკანასკნელი
 სწყდება, ხევ-ხევში
 ეშვება ბნელი...
 აქა-იქ მხეცი
 დაიწყებს ღრიალს,
 საძებარზედა
 თვალების ბრიალს,
 მშიერი, აღმას
 კბილების ხრქიალს;
 გველიც კი... გველიც
 განაგრძობს სრიალს
 და გრლი სიო
 ლაღათ სისინებს,
 თორემ სხვა ყველა
 ამ ღროს იქინებს,
 ადამიანი
 აღარ ღიღინებს...
 ლაქვარდში... ხან-კი,
 ხან არ სჩანს მთვარე
 და ქვეშ, ქვით-ქვაზე
 გადმოდინარე,
 მორბის, მოქშუის
 მთისა მდინარე...

IV

ირგვლივ ზუნება
 ღამის ძილშია,
 სოფელაც რაღაც
 მკედრულ დუმილშია
 ხან-ხან ძაღლების
 უაზრო ყეფა
 გაისმის, მაგრამ
 ისევ მისწყდება...
 უტბათ გამოჩნდა
 ერაგან ნათელი,
 გამოარღვია
 ეგ ღამის ბნელი
 და ისევ მისწყდა.
 ქობისა კარებს
 ვიღაც შიგნიდან
 ხელს მიაკარებს.
 იღება კარი
 ნელის კრიალით,
 შეღის აჩრდილი
 პარულად, მალვით.
 „სტეფანე შენა?!“
 ხმა ისმის ქალის,
 თითქოს ამ მისვლით
 უტბათ შემკრთალის:
 „ჩემო სიცოცხლევ,
 და ჩინო თვალის,
 შენ წუხელისაც
 ესმა გელოდა:
 მთვარე არ იყო,
 გარეთ ბნელოდა.

გიცადე, მაგრამ
 შენ არ მოხვედი.
 იქნებ შეხვდა-თქვა
 შავი რამ ბელი,—
 ძილს ვერ შევტყბე,
 ღამისა ვსტეხდი.
 ან კი რას იქდა
 საბრალო გული,
 ექვით, ფიქრებით
 შეწუხებულა!..

სად გაატარე
 ეგ წინა ღამე?
 საკმელ-სასმელი
 გებადა რამე?!“
 —მთაში, გენაცვა,
 მთაში მეძინა!
 იქ უშიშარი
 ვპოვე მე ბინა.
 თუმც არა მქონდა
 საკმელ-სასმელი,
 წამოსვლა მაინც
 ვერ შევიძელი“...
 ამ სიტყვებზედა
 ოხვრა დამწველი
 ცოლსა აღმოხდა;
 თაროზე ხელი
 მიაველ-მოავლო
 და ქმარს საკმელი
 გამოუჩანა,
 მქადი და ყველი:
 „აჰა, სტეფანე,
 გაიხსენ ყელი!
 ესაა მხოლოთ,
 რაც შევიძელი,
 ჩემი სიმდიდრე
 უკანასკნელი“,
 ესმის ქმარს ცოლის
 სიტყვა გულწრფელი
 და მადიანად
 ის შეექცევა,
 რაც ცოლისაგან
 კი მიერთმევა.
 ქალი კი ჯდება
 კერის იქითა
 და ქმარს წმინდა წყალს
 აწვდის ჭიქითა.
 როცა გათავდა
 ესე ვახშამი
 წამოდგა ქალი
 და ქურქელ-ჯამი
 მან ალაგა,
 დაიდგა სკამი,
 ჩამქრალ კერასთან
 იგი ჩამოჯდა.
 და ამ სიტყვებით
 ქმარს მოუბრუნდა:
 „ჩემო სტეფანე,

გეუბნებოდი,
 რომ შენის ქცევით
 მწარედ სცდებოდი,
 შენ კი შენს აზრებს
 არ ეშვებოდი:
 ქვეყნის გარდაქმნას
 ეპირებოდი,
 წირპლიან გლეხებს
 თავს ევლებოდი,
 სუყველას ძმობას
 ეფიცებოდი,
 მაგრამ იმ აზრს არ
 ურიგდებოდი,
 რომ იმათგან შენ
 თვით სტყუვდებოდი!..
 სუყველაფერი
 იმათ შესწირე:
 შენი სახლ-კარი,
 ფასად—არ მკირე,
 მტერმა გახვია
 ცეცხლისა აღში;
 თითონ შენ მიგცა
 მკაცრ სამართალში!
 მტრის კლანქს შემთხვევამ
 გადაგარჩინა,
 თუმცა რა ვიცი,
 რა გელის წინა?!
 და შენი ცოლი,
 ამ აზრით მდნარი,
 არც ცოცხალია,
 და აღარც—მკვდარი!..“
 ამ სიტყვებითა,
 გულ ამოშჯდარი,
 სტირის დიაცი,
 სდის ცრემლის ღვარი...

სტეფანეს მისთვის
 ვერა რა ეთქვა.
 მწარენალველი,
 როგორც მძიმე ქვა,
 გულს აწვებოდა...
 იტანჯებოდა...
 მაგრამ, რა ეთქვა?
 რისგან დაეწყო
 რომ ცოლის გულის
 ქენჯნა დაეცხრო?
 კარგი ქნა ყველა,
 რაც განიზრახა,
 თუმც მისთვის ჭირიც
 უსაზღვრო ნახა.
 უმეველია
 მის მომავალი
 მოიხსენიებს;
 განვლილი კვალი,
 ეგ გადახდილი
 იქნება ვალი!
 მაგრამ გასტანჯა
 საბრალო ქალი

და ეს აღონებს...
 მწარედ აგონებს...
 ნალღვლი-ნალღვლს
 მოემატება:
 კვლავ ესმის ცოლის
 მწარე ყვედრება:
 „გამოგველია
 სუყველაფერი!
 აწ უნდა ვიჯდე
 მწყურვალ-მშვიერი...
 დახმარებისთვის
 ვისაც მივმართე,—
 ძუნწი აღმოჩნდა,
 სიტყვებით ფართე!
 ჩვენზე სუყველამ
 გული იტრუა.
 დავრწმუნდი, კაცი—
 კაცთან რომ სტყუა!
 ჯერ დახმარებას
 შევპირდებიან,
 მყის ივიწყებენ,
 როს გშორდებიან.
 ესეც, ერთობა
 და სიყვარული,

ურცხვად გაკიცხულ
 დავიწყებული!..
 გუშინ ჩვენს სოფლად
 მოხდა ყრილობა:
 შენზე ყოფილა
 მოწერილობა,
 შენის შეპყრობის
 მკაცრი ბრძანებით,
 და სოფელს სთხოვენ
 ძალდატანებით,
 რომ მან, თუნდ სული
 ამოიწვადოს,
 შენის შეპყრობის
 პირობა დასდოს
 ან და ჯარიმა
 გარდაიხადოს!
 შენი აქ ყოფნა
 ჯერ არ იციან,
 თორემ ჯარიმას
 რათ გადიხდიან!!!-
 ასეთი მწარე
 მუსაიფითა
 გავიდა ღამე
 და მთას იქითა

ამოიმართა
 მკრთალი ნათელი;
 სტეფანემ თოფსა
 დასტაცა ხელი,
 ცოლსა უნდობლათ
 გამოეთხოვა
 და ქოხის არე
 მან მიატოვა...
 და როს კლდის წვერსა
 მზე გადებვია,
 ნანგრევს სტუმარი
 ისევ ეწვია.
 დღეს დაუბრუნდა
 ხევი, მძინარე,
 მზე სხივებს აფრქვევს,
 პირ-მომკინარე,
 ქვეშ კი... ქვით-ქვაზე
 გადმომდინარე,
 მორბის, მოქშლის
 მთისა მდინარე...

ნ. ზომლეთელი.
 (დასასრული იქნება)

„ვარსკვლავის“ რედაქციაში.

(პატარა სურათი)

რედაქტ. ბ-ნებო! ეს არაფერს არა გავს. სხვას რომ თავი დავანებოთ, იმ წყვეულ ეშმაკს ვერ გადავურჩებით. ამბობენ, იმან ბევრი ხათრი ირ იცის, მოგვდგება და გამოგვლანძლავსო.

კორექტ. მერმე რაზე უნდა გამოგვლანძლოს? ჩვენ ვისთვის რა დაგვიშავებია? ჩვენთვის ვმუშაობთ და ვაზეთს ვუშვებთ. მაღლობა ღმერთს, რომ მესამე ნომერი მშვიდობით გამოვიდა.

რეპორტიორი. რაღა მშვიდობით ჩემო ძმაო, რამდენი სიტყვაა, იმდენი კორექტურული შეცდომაა. გაზეთი ლობიო კი არ არის, მოურთო კოვზი და გაკეთდეს.

რეპორტიორი. მიკვირს სწორეთ თქვენი საქმე, მე ორჯერ-სამჯერ ჩავათვალიერე და ვერაფერი ვნახე. მაინცა და მაინც თქვენ როგორ შეგეჩხირათ ხოლმე თვალებში?

რეპორტიორი. შეც კაი კაცო, საწყენათ კი არ მითქვამს. გაფრთხილებ, იმ ბოროტმა სულმა არ გაგვიგოს მეთქი და ქვეყნის სასაცილოთ არ გაგვხადოს, თორემ სხვა არავითარი აზრი არ მა-მოკმედებს. აი წაიკითხე:

ყვირილაში ჭეიფის დროს აღექსანდრე ჭურციკიძემ შალიკო ნიორაძე მოკლა. მკვლელი დააპატიმრეს. გამოძიება ნარწოვებს.

აბა ერთი მითხარი თუ ძმა ხარ, რას ნიშნავს

სიტყვა. „ნარწოვებს“? განა მარტო ესა? აი იქვე სწერია:

„ბაზრის გადასახადი ჯერ არ შეუკრებიათ, მცხოვრებლებმა იჩიულეს ქუთაისის გუბერნიის სასამართლოში (პრისუტსტეიეში), მარა ჯერ პასუხი არაა.

ვინ ვითხრა „პრისუტსტეიე“ სასამართლოს ქვიაო?

კორექტ. მაგი ჩემი დანაშაული სულაც არ არის. ორიგინალში ასე იყო და ჩემი რა ბრალია.

პირ. თანამშრ. რა სადაო საგანი თქვენ გამონახეთ. რასაკვირველია რედაქტორს შეიძლება შეცდეს და გაეპაროს შეცდომა, მაგრამ კორექტორი რაღა მოხელე ნაჩალიკია თუ ვერ გაასწორებს?

მეორე თანამშრ. ამხანაგებო, მარტო კორექტორის ბრალი როგორ შეიძლება იყოს ყოველი. აი თუნდა „საყურადღებო ამბებში“ სწერია:

თფილისის სამოქალაქო სასამართლომ აღძრა შუამდგომლობა ნამესტნიკის წინაშე და სხ. და სხ.

გუშინ ქუთათური ეშმაკი შემხვდა და მითხრა: ვაი თქვენი ბრალი, თუ ეს მთავარმა ეშმაკმა გაიგოო. ვინ გაიგონა ასე მახინჯი თარგმანიო. რა ღმერთი გაგიწყრათ და ყველაფერს „სასამართლოთ“ თარგმნითო. ქალაქის საბჭომ დაადგინა და თქვენ საბჭო სასამართლო გგონებითო.

რედაქტ. ვაიმე ძმებო და ამხანაგებო! ამას უთუოდ გაგებს ის წყვეული სული ჯოჯოხეთისა.

რეპორტ. მაგი რა არის, თქვენ უნდა გენახათ გუშინდელ მოწინავეზე რა ლაპარაკი იყო ატეხილი. რაღა დაგიმალო, ამბობდენ მაგათ ბატები უნდა ამწყესვიოთ, თორემ გაზეთი რა მაგათი საქმეაო. აი თუნდა წაიკითხეთო, ყვიროდენ. კითხულობდენ და იცინოდენ:

„საშინელ ამბებს ვკითხულობთ ყოველ დღე ხოლერის გაძლიერების შესახებ, ის თავის მთელი საშინელებით მძინვარებს პეტერბურგის, არხანგელის, კროშტანდის, ფილიანდიის, ვიბორგის და რუსეთის გუბერნიების სხვა და სხვა ადგილებში“.

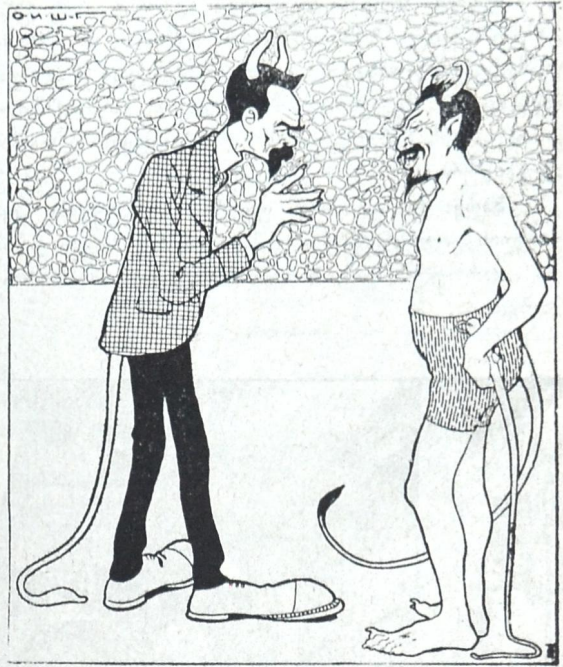
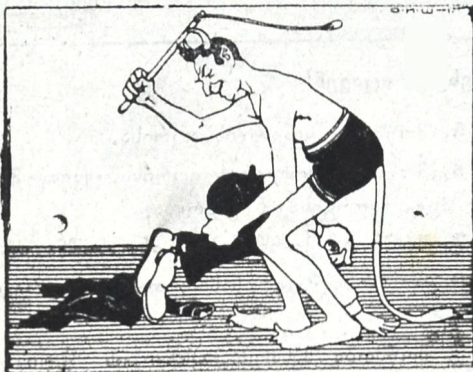
ისეთი სიცილი შეიქნა ამხანაგებო, რომ თმა ყალყზედ ამიდგა. ბოლოს ერთმა „გოროდისტმა“ წამოიძახა: ვინცხა მაი „პარდონი“ რუსეთი უთუოთ კროშტანდის გუბერნიაში გონიაო“.

რედაქტ. ეს შეცდომა, თუ დამიჯერებთ, სრულიად სტილისტის ბრაღია და არა რედაქტორის ან „პარდონის“.

სტილისტი. (გაცხარებით) რაიზა აწი? იმ გოროდისტს ქე უსტავლია გეომეტრია და მე არც კი გამოიგონია. საიდან მეცოდინება, რომელი გუბერნია რომელ გუბერნიაში ან რომელ ქალაქშია? თუ რედაქტორმა არ იცის, მე რატომ უნდა ვიცოდე?! „პარდონი“ ამხანაგებო! მე ეს ისე ნაჩქარევით დავწერე და გუბერნიებისთვის სულაც არ მიმიტყვევია ყურადღება. ან კი რა, ვერ მივმხდარვარ, რა საჭიროა აქ გეოგრაფია ან გუბერნიები. ჩვენ ხოლერაზე ვწერდით და არა გუბერნიებზე.

რედაქტ. ეს რასაკვირველია ასეა, მარა საქმეს მაინც უნდა ვუშველოთ რამე. ჩვენ უთუოდ უნდა შევცვალოთ სამსახურები. რეპორტიორს მიენდოს კორექტორობა, კორექტორს რეპორტიორობა. სტილისტი დადგეს მდივანთ, მდივანი სტილისტათ. რედაქტორი ჯერ-ჯერობით რჩება თავის ალაგას. (უცებ კარები იღება და შემოდის ეშმაკი) რედაქტორიაში მკვდრული სიჩუმე ჩამოვარდა. მოსალოდნელია დიდი უბედურება.

ფერმის-ძირელი.

ორი ეშმაკი.

ზარგ. რატომაც არა? შეიძლება კაცმა საქმის გულ-შემატყვირობით უწმაწური სიტყვებიც იხმაროს.

მეორე. მერვე ეს რა „საქმის გულ-შემატყვირობა“ არის, გამოხვიდე და დამსახურებულ მსახიობ ქალს დედა შეაგინო?

ზარგ. კარგი ერთი თუ ხათრი გაქვს! არ წაგიკითხავს ნანობაშვილის წერილი? ის მხოლოდ „აფურთხებდა“ თურმე ქართული თეატრის საქმეებს, თორემ დედის გინება აზრადაც არ გაუტარებია.

მეორე. მაშ რატომ ამბობს ცაგარლის ქალი, რომ დედა შემაგინაო?

ზარგ. Очень просто, მას ყურთა-სმენა აკლია და მოეყურა. სმენა ადამიანისათვის ძლიერ საჭიროა.

მეორე. კარგი, მაგრამ სხვა თუ ყველაფერი კარგათ გაიგონა, რასაც ნანობაშვილიც მოწმობს, რაღა ამ „დედის გინებაზე“ უტყუა სმენამ.

ზარგ. Очень просто! ცხადია, თუ შეაგინა ნანობაშვილმა, არც ისე ხმა მალლა შეაგინებდა, მაგრამ ის ისეთი კაცი არ არის, რომ მანდილოსანთან უწმაწური კილო იხმაროს.

მეორე. მაშ მისი მოწამე ბ-ნი შალიკაშვილი რატომ უდასტურებს?

ზარგ. რას უდასტურებს?

შეკრე. როგორ თუ რას? აი მისი სიტყვები: „ნანობაშვილს პირადი შეურაცხყოფა არ მიუყენებია ცაგარლისათვის და თუ წამოსცდა რამე უწმაწური, ეს შეეცებოდა წარმოდგენის საქმეს“. როგორც სჩანს ნანობაშვილს წამოსცდენია რაღაც „უწმაწური“.

ზარე. ჰო და აი ეს უწმაწური სიტყვები ცაგარლის ქალთან კამათში მას საქმის სიყვარულმა და „ქართულ თეატრისადმი ეროვნულ სამსახურმა“ გააბედვია.

1, მოწმობა მაღალი ან საშუალო სპეციალ სასწავლებლისა, სადაც სწავლობს ან ეპირება სწავლას მთხოვნელი.

2, მოწმობა სასწავლებლისა, რომელში უსწავლია მას უწინარეს მაღალი ან საშუალო სპეციალ სასწავლებელში შესვლისა, ან შესვლის სურვილის გამოცხადებისა.

3, მოწმობა სიღარიბისა შესაფერი მთავრობის ორგანოთაგან მიღებული.

4, მოწმობა წლოვანობისა დღიდან წმინდისა ნათლის ღებვისა.

უცხოთა ინტერესებს იცავენ!

უცნაური ამბავი.

ორი სტიპენდია.

როგორც გაზეთები აცხადებენ განთავისუფლებულა ორი სტიპენდია, ანუ „უპროცენტო ვალი“ ძმათა ზუბალაშვილებისა. სტიპენდია მიეცემა იმათ, ვინც სწავლობს ან ეპირება სწავლას მაღალი ან საშუალო სპეციალ სასწავლებელში. სტიპენდიის მისაღებათ საჭიროა შემდეგი მოწმობები:

- 5, მოწმობა ყველის აკრისა.
- 6, მოწმობა ხოლერის აკრისა, უკეთუ მთხოვნელი პეტერბურგისაკენ ეპირება.
- 7, მოწმობა ქორწინებისა ანუ ნიშნობისა.
- 8, მოწმობა მაგარ სასმელთადმი მიდრეკილებისა.
- 9, მოწმობა შესახებ პაპიროზის წვევისა და ბურნუთის ხმარებისა.

10, მოწმობა კეთილ-საიმედობისა ვალის გა-
დახდის მხრით.

11, მოწმობა შესახებ მამულის სიყვარულისა.

12, და კიდევ რამოდენიმე წვრილმანი მო-
წმობა წმინდა „სპეციალი“ ხასიათისა.

იმედია მთხოვნელი ბევრი გამოჩნდება, მაგრამ
ღირსეული კი მცირე.

თავს ვერ ვუჭერდი, მიჭქროდა
ჩემი ოცნების მერანია!..

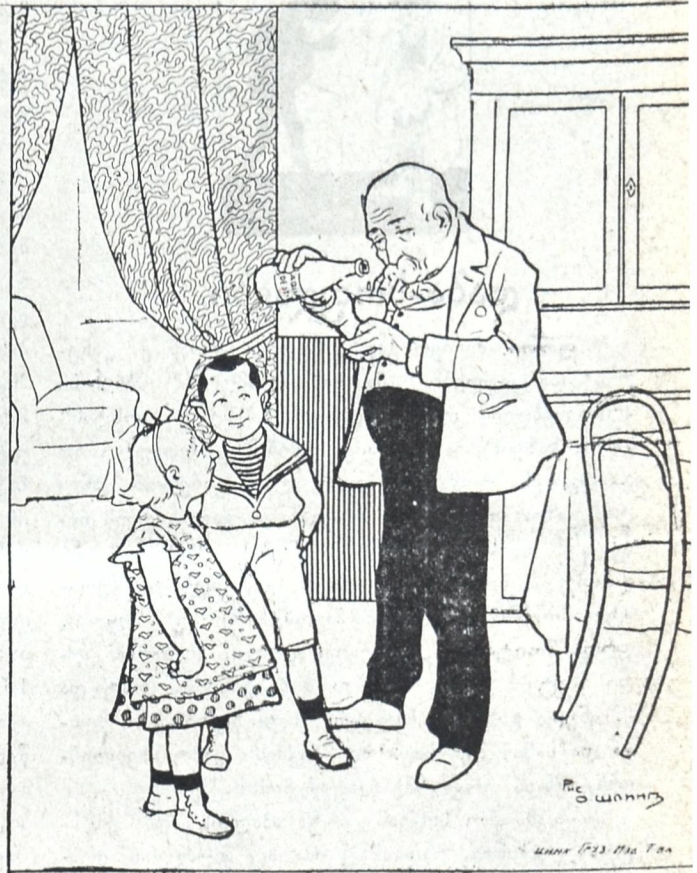
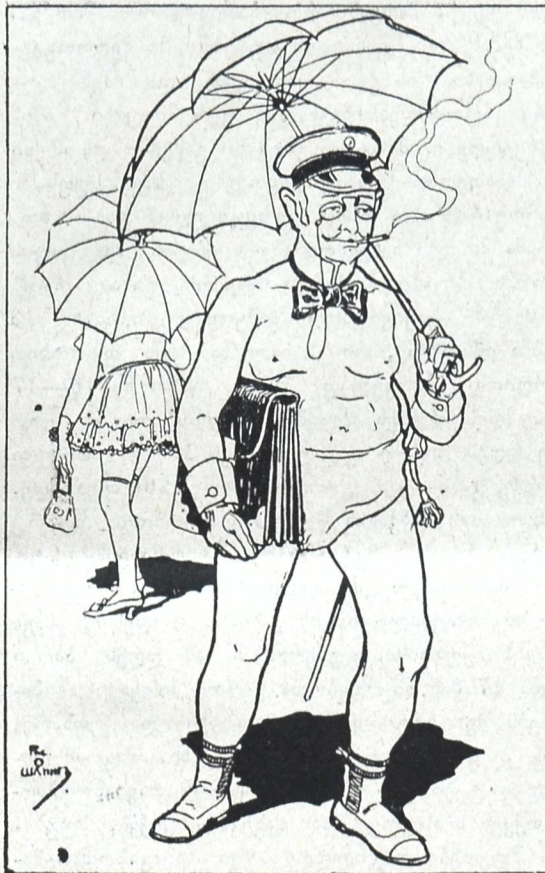
მიჭქროდა... მაგრამ, რას ვხედავ?

გზა ეკაღს დაუჭერია

კადავიწყლულა მანება,

ქაცვები გაუღერია;

მაწარგენ, წყლულს მიათასებენ...
თუმც ვებრძვი, ვგაფავ ცელთა,

აკრუშკის წამრი. შვილებს. ცოტა დალიეთ, ლალიძის წყალი ჩვენთვის აკრძალული ხლია.

ოცნება და სინამდვილე.

ცხოვრების გზას გაბედვით
დავაღქ... მიმუხაროდა,
ოცნებით აღტყინებულსა
მხალათ წინ მიმეჩქაროდა.

მსურდა ძლიერა, რა? თითონ
მენახა ჩემი თვალთა,
ტანჯული ესე ჰგუენა,
დამტკბარი მომავალი!

უიმედობა სად იყო,
ან გულის სუსტად ძგურანი?

გზა მაინც გამოგრძელდება,
ვხედავ, მრავალს წელთა!..

თან აგუდევენ ოცნებას
უცხო რამ წაღკოტისაგენ!
არ ვიცი, საით წავედი?
მგონია, უფრო-ცისაგენ!
მშგენიერება რამ იყო,
რასაც შორიდან ვხედავდი,
მაგრამ ჩემ! უცბათ გზა შესწავლა,
კანგრძობას ვეღარ ვუბედავდი.

საშიში იყო, საშიში
ის, რაც წინ გვედობებოდა

თაგბელს დაიწკეულიდა,
 ვინც იმას გაკეკრებოდა.
 დახუდუ,—ვიტან კაალი,
 გამოშვრილი წვეტებით,
 ცა კა... ცა შორს... შორს მოსწანდა
 მზისა ნათელი სვეტებით!...

ბ. ზომლეთელი.

დაბა-სოფლები.

ფოთი. ძლიერ გაჯავრებული არიან ქ. „ანეტას“ დამცველები „მათრახ-სალამურის“ № 2-ში მოთავსებული კორესპოდენტია „პეხუ და კოსტას“ გამო. ხაზინებმა კირილე ქუონიას მეთაურობით დაადგინეს, რომ მეორეჯერ აღარ გაბედონ ანეტას გაზეთში ჩადგება, რადგან ის გალანძღვის ღირსი არ არისო, ის წინეთ მუშების მომხრე იყო და თუ ამ ბოლო ხანს ცოტა გამოიცვალა (ერასტო მოისრაპეიშვილის ჩაგონებით) რა უყოთ, დრომ მოიტანაო. როგორც გავიგე, კირილეს კული იმიტომ ეწვის, რომ ორი ხაზინი ბ. კოსტა და ქ. ანეტა გაზეთში ჩაადგეს, ეხლა ჯერი მაზე მიდგა და სანამ მის საგმირო საქმეს გამოამზებურებდენ, უნდა როგორმე ჩააფუჩეჩოს საქმე.

კაცმა რო სთქვას ცოტა აპალოს და ერასტოსაც ეშინია, რადგანაც იმათაც მიუძღვით ღვაწლი ქ. ანეტას ქარხნიდან მუშების დათხოვაში, ჩვენ არაფერ შუაში ვართო ამბობენ, მარა ფიცა მწამს და ბოლო მაკვირვებს“.

აქაურმა ხე-ტყის ქარხნის მუშებმა მიბაძეს პეტერბურგელ მუშებს და გახსნეს კლუბი. იქირავეს აკაკი გუნის სახლი და ყოველ შაფაოობით იმართება კარტის თამაში, ზარი და სხვა, წვერებათ სხვა გარეშე პირსაც ღებულობენ, მხოლოდ მუშა უნდა იყოს.

ხაზინებმა დაადგინეს, ვინაიდან მაინც კარტში და ღვინოში ფლანგვენ მუშები ფულს, მხოლოდ სახარჯოთ თითო მანეთის მეტი არ მიეცენ შაფათობით; ამ დადგენილების განხორციელებას შეუდგა სამსონა ქუონია და მისი კრპანია.

ხე-ტყის ქარხნის მუშებზე შემდეგში ვრცლათ მოვილაპარაკებთ.

ბ. ორაგვისპირელი.

სუფსის რაიონი. ბევრი, ძალიან ბევრია, ძმაო ეშმაკო, ჩვენ კურთხეულ რაიონში გასაროზგავი გვამები, მეტადრე მათ რიცხვს უფრო მიემატა მას შემდეგ, რაც თქვენმა უეშმაკულესობამ დროებით თქვენი კურთხეული მათრახის მოქმედება შეაჩერა, მაგრამ ყველა მათგანი რომ ჩამოვთვალო, მათ გამათრახებას რაც ქუთაისის გუბერნიაში მდროგვეების მათრახია, ის ვერ აუთავდება და შენ როგორც ვიცი ამდენს ჩვენთვის ვერ მიიცილი, ამიტომ ვეცდები, მთავარი მათგანი გამცნო და იმედი მაქ, შესაფერათ დამიჯილდოვებთ. სად. სუფსაში მოვაკრე ჩარჩებმა ოსმან კერეჯოლომი და ი. ხომერიკმა მთელი ნახევარი წლის ქალის და კაცის ნაშრომი აბრეშუმის პარკი ნახევრის ფასათ ჩაიდგეს ხელში გაქიერებულ გამყიდველებისაგან. ამ ბნებმა იმ დროს, როცა ორი და სამი ფუთობით შემოდოდა პირველად პარკი ბაზარში 16—17 მანეთამდის აძლიეს ფუთში, ბოლოს როცა ერთ უქმე დღეს მთელი ადგილობრივი პარკი გამოვიდა ბაზარზე გასაყიდათ დაახლოვებით 1200 ფუთამდე, რომლის არც სხვაგან წაღება ესწრობოდა და არც გაჩერება 14 მან. მეტი კაპეიკი არ მისცეს — „ტელელრამა“ გვაქვს „მარსელიოზიდან“ და მეტის მიცემა არ შეგვიძლიაო, იმ დროს, როდესაც სხვა ბაზრებზე ქუთაისის გუბერნიაში ამ დღეს პარკი 16 და 17 მან. იყიდებოდა. ერთი მისცხე ამ ბატონებს შენი კურთხეული მათრახი და უთხარი, წელს კი გაატყავეთ საბრალო ხალხი, მაგრამ მომავალში ტყვილად რომ გადაყარონ თავიანთი პარკი, თქვენ სიახლოვეს არ გაგეკარებათქვა. სუფსაშივე შეხვდები დაჯილდოვებულ ახალგაზრდა ყმაწვილს ატიტოსთან მოსვირნეს, რაც ძალი დაღონე გქონდეს მასაც მისცხე შენი მათრახი და იქნებ მიხვდეს, რომ მისი საქმე სამსახურის ასრულებაა და არა დალაქობა და ბრუნდ და მართლის თავის კრეკვა. შეიძლება მას ამბეგი მოეხმაროს, მაშინ მასაც გაჰკარი, უთხარი ამგვარ კაცებთან კავშირის დაქერამ გიქნა, რომ ნატანებში „ბერკეტი“ (ბოიკოტს ვერ მიხვდება) გიქნეს და საფუძველი ავიყარსთქვა.

სად. ნატანებში ჩილინგარიანის ხე-ტყის ქარხანაში ნოქარი ამბაკო მალულარია სწორეთ ცუდ დღეს აყენებს მუშებს, ეს ვებატონი ხაზინის ერთგულობა რომ გამოიჩინოს, არავითარ საზოზღარ საქმეს არ თაკილობს, ვთქვათ ხაზინმა დაი-

ქირავა დღიური მუშა და გაურიგდა ექვს აბაზათ. ის სალაოს ოთხი აბაზის მეტს არ მიაცემივებს, ესეც მეტია ბ-ნო მისთვის, ჩვენ რომ სამუშაოვო არ მიგვეცა, ტყვილად უნდა გაჩერებულიყოვო. უცხო მუშებს ახლოს არ იკარებს. მოყავს თავის სოფლიდან ყრუ გლეხები და როგორც უნდა იმ პირობებში ამუშავენს, შიგ ზავოდში მუდმივ მომუშავენს „დურმიშხანული“ საქციელით უმასპინძლებს, მიდის ხაზინთან და ეუბნება, ეს და ეს სოციალისტია, შეგნებულია და თუ არ დავიხზოვეთ საქმეს წავგიხდენსო, რასაკვირველია შემდეგ ხაზინიც ექვის თვლით უყურებს მას და ყოველ ფეხის გადადგამზე შენიშვნებს აძლევს და დათხოვნით შემუქრება. იმედია, ასეთ გვამს წილობომილზე მეტს უცხუნებ შენს მათრახს.

ნატანებშივე ისედაც დამონავეებული რკინის გზის მუშები ბ-ნ მელიტონ დოლიძის მეოხებით კიდევ უფრო დამონავეს მათმა უფროსებმა. ამ დღეებში აქ მუშებმა მოთხოვნილება წარუდგინეს თავიანთ უფროსთ, რომლითაც მოითხოვედნ ცოტაოდენი პირობების გაუმჯობესებას, ადგა ბ-ნი მელიტონ და ურჩია უფროსებს, თუ ამა და ამ მუშას დაითხოვ, დანარჩენი მუშები კრინტსაც არ დაძრვენო და მართლაც ნაცვლად მოთხოვნილების დაკმაყოფილებისა ორი-სამი მუშა ქუჩაში უღუქმავურაო გამოაგდეს. ერთ მათრახს მელიტონისათვისაც ნუ დაიშურებ, ახალგაზრდა კაცია და მოხუცებულობის დროს მაინც იქნებ თავი დაანებოს ამ ხელობას.

სოფელ მიქელგაბრიელში მამედ ბეგ წულიკიძე (მამასახლისია) ბრუნდია თუ მართალი, ვინც მივა მასთან რამეს სათხოვრათ, ყველას შენებურათ უმასპინძლებს. ამის გამო საზოგადოებამ სოფლის კანცელარიაზე მიაკრა განცხადება შემდეგის წარწერით: „შემოხვალ ინანებ, არ შემოხვალ მაინც ინანებ“, ერთი შედი ძმაო ეშმაკო ამ კანცელარიაში და თუ მოასწრო შენც გაუმასპინძლდი შენებურათ ბ-ნ ბეგს და იქნებ რომ გაიგებს თვითონ მათრახის სიმწვევეს სხვებსაც აღარ დაარტყას. დანარჩენებზე შემდეგ.

შენი კახიო.

სამტრედია. როგორც სარწმუნო წყაროებიდან გავიგეთ, ამ ახლო მომავალში სამტრედიის რკინის გზის დეპოს მემანქანეები და თანაშემწეები აპირებენ სიეზლის მოწვევას, რათა განხილულ იქმნას შემდეგი კითხვები: 1) გადატანილ იქნას სადმე მოშორებით სადგ. ზესტაფონი და ფოთი, რადგანაც მანძილი სამტრედიიდან ძლიერ პატარაა და

„სავერსტო“ ცოტა კეთდებავო, ხოლო ბათუმი დროებით დატოვებულ იქნას ძველ ავაცილას. 2) ეთხოვოს ვისაც ჯერ არს, რომ რვა საათის დასვენება მატარებლის მოსვლის შემდეგ შემცირებულ იქნეს ერთ საათამდე. 3) გაკეთდეს ორთქლმავალზე სამიკიტნობი. 4) თანაშემწის. ექვლით თავის გახეთქა მემანქანის მიერ ფასდებოდეს არა 50—100 მანეთი, არამედ ნახევარი დღიუნი წითელი ღვინო და სამი რიუშკა არაჟი. (ამ კითხვის გარჩევის დროს მემანქანეებს განზრახვა აქვთ, კრებიდან დაითხოვონ თანაშემწეები აზრთა შეჯახ-შემოჯახების თავიდან ასაცილებლათ). სიეზლზე დასწრების უფლება მიეცემა ყველას, ვინც სამ ბოთლ ღვინოს და ნახევარ ბოთლ არაყს მოიტანს, მხოლოდ ლაპარაკის უფლება მიეცემა იმას, ვინც თავის „რეჩს“ დედის გინებით დაიწყებს და ამითივე დააბოლოვებს. ფიქრობენ, რომ სიეზლი უმათრახოთ არ გათავდებაო და ვნახოთ რა იქნება.

—**ჰო.**

სვირი. რაც უნდა გამხდარი და სუსტი აგებულების იყოს კაცი, როცა ის ცოტახანს „წაიშამასახლისებს“, უეჭველათ კისერი გაუსქელდება. სვირელი გლეხები კი ირწმუნებიან, რომ სვირის მამასახლისმა წაქაძემ კოკორა მანეთიანები გადადნო და ქონის სახით კისერზე შემოიღო. თუ ეს მართალია, ისიც მართალი იქნება, ვითომც ასეთი სისუქნე ასენათ გადაიქცევა და კისერში მოუსწრებსო. კარგი იქნება მათრახით კისრის მასაეს გაუკეთებდეთ.

გ. ამილახვარი დარჩა ნიკარაძის მემკვიდრეთ და სვირის სადგურთან მიწის მოიჯარადრე ვაჭრებს ძველი პირობები დაარღვევინა და ახალ, ზედმეტ ფასებთან პირობებში ჩაითრია ვაჭრები. მეორე ამილახვარი კი სვირის სადგურის ზედამხედველის თანაშემწის თხათ მოვლინებულა. ერთ დუქანში ბრინჯს მიირთმევს, მეორეში მარლის, მესამეში კიდევ სხვა რაჟეებს. შემდეგ სადგურზე ხილის გამყიდვ პატარა ბავშვებს დესერტს ჩამოართმევს ხოლმე „სწორეთ მეორე ამილახვარი გავიჩინდაო“, ამბობენ ვაჭრები. თხის რა მოგახსენო და თხის პატრონს და კეთილშობილ გ—ს კი ეკუთნის მათრახის ბოლო.

ორ სოფლელი.

სამტრედიის რაიონი. ვასრულებ დაპირებას და გწერ ცოტა რამეს აქაური უფროსი ფერშალის შესახებ. ბოროტი ენები ამბობენ, უფროსი ფერშალი „განდიდების მადით“ არის ავთ, ამხანაგებს „ნაწალნიკურათ“ ეპყრობა, თავი ჩინეთის ბოგდი-

*) წარმოიდგინეთ მღვდლობაც ასეთ კეთილ გავლენას ახდენს.
ეშმაკი.

ხანი გონია, თითქო ამხანაგებს ის ძალიან ეჯავრებოდეთ, მაგრამ ყველა ეს ხმები თავიდან ბოლომდე სიცრუეა, ჩვენ მაგის მზგავსი არაფერი შეგვიმჩნევია. მართალია ხანდისხან, როცა ავთოყოფთან მიიწვევენ, მოუტლელობის გამო ვერ ნახულობს, მარა სამაგიეროთ მეორე ან მესამე დღეს მიდის სანახავათ, თუ ამ ხანში არ გარდაიცვალა, და თუ გარდაიცვალა მისი რა ბრალი იქნება.

— ამას წინათ ახალგაზდა „შანტაჟისტებმა“ აქ წერილები დაირიგეს „სადრამო“ გადასახადის მოსაკრეფათ. ერთ წერილში სწერდენ 200 მ. კოწია კიკაჩიშვილს გარდაეცითო. რამდენივე ხნის შემდეგ მოიხურვეს კოწიას ნახვა და მივიდენ მის დუქანში, მაგრამ კოწიას უკვე აელაგებია თავის ბარგი-ბარხანა და სხვაგან გადასულიყო. რაკი დუქანში არავინ იყო და ზოგიერთი საქონელი ჯერ კიდევ გადატანილი არ იყო. ძმებიქებმა“ თავისთვის დაუწყეს ზიდვა. ეხლაც დებენ კოწიას, მარა ჯერ კიდევ ვერ მიუგნიათ.

პატარა ბზიკი.

ნიგოთი. შესანიშნავი ამბები ჩვენში ბევრი ხდება, პატივცემულო ეშმაკო, მაგრამ ყველაფრის აღნუსხვას ჯერ-ჯერობით ვერ ვბედავთ.

ვინ არ იცნობს ამირინდოს, რომელმაც კარტკამათლის თამაშში ხელოვნურათ გაწვრთნა ნიგოთის ახალგაზრდობა, რომლებშიაც პირველობა ჩარჩ ლევანას ეკუთნის. მაგრამ მას შემდეგ, რაც მობეგვეს საბას აფთაქში ლევანამ კარტის თამაშს თავი გაანება, ხოლო ამირინდოს სახსარი, რომლითაც სათამაშო ქანქარს მოულოდბდა, მოესპო. ასეა თუ ისე, ესენი ეხლა ისტორიას ეკუთნიან, ხოლო მათი ალაგი ეხლა სხვებმა დაიკირეს,

ერთ „მშვენიერ“ ცხელ საღამოს
(ამ ჟამად არ გრილა ჩვენში)

ჩვეულებრივ თამაშობდნენ
კირილესა კაბინეტში.

მეც იქ გახლდი შეუშინეველად
თედო ატას ვედექ გვერდში
ქანქარს ჩხრიალი გაჰქონდა
ერთი მეორის ჯიბეში.

იქ არ იყვნენ უმთავრესნი
ლიგის წევრი ორისმეტი,
იყვნენ მხოლოდ წიწილები
ყმაწვილები ენა-მეტი.

ამ დროს მათთან მყოფი ალისტრახო და ვასილ პალურის კვრით კარში გამოადგეს, არ ვიცით, რა მოსახრებით ქანქარის სიცოტავე შეატყვეს თუ სხვა უიმედობა. მეპალურეობა, ეს კირილეს ხელოა და ამ შემთხვევაშიც ეს როლი კირილემ შეასრულა; არ გასულა ბევრი ხანი, რომ მაკარის 25 დე ქანქარს წირვა გამოუყვანეს, თედო აღის 110 ქანქარსაც მალე წესი აუგეს და ასე რაკი ყველა საკბილო აფექტენეს კირილემ ყმაწვილების მოშორებით დაჯდა და პაპიროსი გააბოლა. მართო კარტის თამაშზე კი არ არის მარ-

თლა გადაგებული ჩვენი კირილე. მას ძღვენიც ხშირათ მოსდის და ამის შესახებ სოფლელი ბიჭები ასე მღერაან:

ორიოდე ხაქაპური
ორი ცივი დედალიო
კირილესთვინ მისართმევი
მისი კუქის წამალიო.

ერთი ბოთლი არაყრ და
ცხრაი დერი ჯანჯუხაო,
სხვას მიუძღვნა და ვასილს კი
საქლში კუქი გაუხმაო.
საქმე ასეა და იმედია მოხდებათ ნიგოთსაც
თქვენი სოფლელი.

სად. კარაკლისი. ამ დღეებში კარაკლისის ბუფეტის მოსამსახურებმა მოკლინა ახალი ხაზენი ბნი გუგუვილი. მისი პროგრამ ს ძალით და თხოვნილ იქნენ გურული მოსამსახურეები, რაგორც არა საიმედო პირები. სამაგიეროთ მიიღებს მხოლოთ მაშინ, თუ გურაიდან მოწმობასმოიტანს, რომ ის სტრატეგიკათ იყო და საიმედო პირია.

მ. გაგურელი.

ს. ხიდისთავი. აქ ერთი საარაკო ამბავი მოხდა, რაძაც დიდი აურ-ზაური გამოიწვია, უმეტესათ მანდილოსნებში. ერთ მანდილოსანს პარკი ჩამოუტანია გასასყიდათ ხიდისთავში. წონის დრის აღმოჩენილა, რომ ზოგი პარკი ქვათ ქცეულიყო. მანდილოსანს შეეკითხნენ როგორ მოხდა ეს, ან ვინ იყო. ქვის შესახებ ვერაფერი პასუხი მისცა, ხოლო თავის ვინაობაზე კი განაცხადა; ცხომელიძის ცოლი ვარო, როცა შეეკითხნენ რომელი ცხომელიძისო, განაცხადა ცხომელიძის კი არა, ცხომელიძნებისო. შემდეგმა გამოძიებამ გამოარკვია, რომ მანდილოსანი სტყუოდა და ცხომელიძნების კი არა, ვილაც სხვა ერთი კაცის ცოლი იყო. როცა ეს ამბავი გაიგეს ცხომელიძნების ცოლებმა, ერთი აურ-ზაური ასტეხეს, როგორ თუ ჩვენი ქმრები მიითვი-საო და ერთ ამბავს უპირებენ. თუ არ წამოგვეშველეთ მათრახით, სისხლის ღვრა მოხდება.

ციცუნია.

ხონის რაიონი. ხონის სამკითხველოში გაზეთის მქამელი გაჩნდა. დღეში ორ სამ გაზეთს მიირთმევს.

— ამას წინათ აქ სეირნობა გამართეს ქ. შ. წ. კ. გ. ს. ხონის განყოფილების სასარგებლოთ. ამისთანა ამბავი ჯერ არ მინახავს. ოთხი ი— დამთვრალიყო და საუცხოვოთ მღეროდენ: «Всѣ говорятъ, что я! пропиваюсь, всѣ говорятъ, что ведра напиваюсь».

— ხონის ახლად აშენებულმა თეატრმა ჯერ ვერც კი მოასწრო გაფურჩქნა, ისე შესწირა ზეარაკათ თავი ტანჯულ ხალხს. ის დაბეჭდა ბოქაულმა. მიზეზი შემდეგი ყოფილა: ადგილობრივ „დროების“ პუბლიცისტს „დროებაში“ ხონის თე-

ატრზე მოწინავე წერილი გამოუცხვია და მოუხსენებია, რომ თეატრი ახალი არისო. ქუთ. გუბ. გაუგია, რომ თეატრი ახალი არისო და დაბეჭდა.

— დროებით შესწყდა ქალაქის ბაღში ღორების სეირნობა, რადგანაც იქ დილიდან საღამომდე არ შიყობაა გამართული.

— მათხოჯის სამკითხველოს თავი მოუწამლავს, რის გამო მძიმე ავით არის.

— კუხელ ხარიტონ მღვდელს სიზმარი უნახავს და საბოლოოდ დაუკარგავს იმედი საჩივრით გზის მოგებისა.

— ივანდიდის ეკლესიას ივანდიდის ქონებისათვის კონფისკაცია უყვია.

— ხონის ბილიარდს 450 წვერი მოემატა. ეს მომატება გამოიწვია კანიკულებმა.

— რადგანაც ს. კონტუთის მცხოვრებლები სამკითხველოს ეძებენ, რომელიც ქ. შ. წ. კ. საზოგადოებამ ვახსნა აქ.

ბ... ბ...

შ ა რ ა დ ა.

სამი მარცვლისგან შესდგება ეს ჩვენი მოკლე შარადა, ვინც იფიქრებს და ვერ ახსნის არა ღირს ერთ გროშ ფარადა.

შირველსა ნაწილს თქვენგანი ყველა ნახავდა ხშირად; შინაურიც ცხოველი, რძე შეუშრობი პირადა. ამა სახელსა წინიდან ერთ ანბანს მოესწყვეტთ მხოლოდსა და შარადისთვის მოიხმართ რაც გადარჩება ბოლოსა.

სიტყვის ნაწილი შეჰარე ორი მარცვლისგან შესდგება მწერს ჰქვია ერთობ უჩინარს თხემლისა ფიცარს ედება; ღრღნისა და ხერეტავს უწყალოდ დაბლა ჩამოყრის მტვეროსა ძნელად დაიქვრს ოსტატი ამ მავნეს, გასაშტეროსა.

ორივე ნაწილს თუ შევკრავთ ნივთის გამოვა წოდება .. ვინც მას ატარებს, მკითხველიც, უთუოდ შეგეცოდება

წინეთ აქა-იქ ვხედავდით დღეს კი გახშირდა ტიალი... ძნელათ გაივლი ქუჩაში, არ გესმას მისი ჩხრიალი პატრონი არა ყიდულობს, არც მოსწონს მისი ტარება... რო გამოიცინობ, იცოდე მერმე შენც შეგეზარება.

კოლა:

ხ უ ც ე ს ი.

(გუძღვნი ს. ც-ძეს)

ღვთის კაცი ვარ, სულ ვლოცულობ, მიტომ არ ვარ ხალხის მტერი, — ვერა ხედავს უბირი ბრბო რომ მას ტყავი გაეძერი.

როს ექადაგობ ყურს მიგდებენ, მოწინავეთ თაყვანს მცემენ. ავ-კაცობას ვინც დამწამებს კეტებითა მასვე სცემენ

ფარისევლურად ვექცევი, მეძახიან მაცხონებელს, ასეც არი ჩემსკენ ვითლი იმათ საზრდო-საცხოვრებელს.

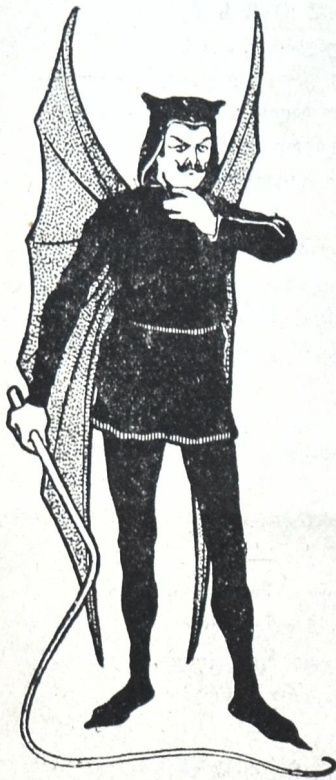
მკვდარს საფლავში ჩაყვებოდი რომ შემეტყო ჰქონდა რამა, ბევრს არ ვიტყვი მეყოფოდა. შრომის ფასად ერთი დრამა.

ძალიცა და სამართალიც ჩემს ხელშია, სხვის ხელთ არა. მიხარია რომ დროთ ბრუნვამ ამისთანა დროს შემყარა.

ბევრი კარგი მეოჯახე ჩემა ჯიბემ მოინელა, ზოგჯერ ძალით და ზოგჯერ-კი ტკბილის სიტყვით, ნელა-ნელა.

ს. ოფთელი.

ქ. სუთგორიანი.

სამეფო ქუჩა, სახლი № 27.

თედორე ცხვირგიდელაძეს.

ძმაო თედორე! ძლიერ გვესიამოვნა შენგან წერილის მიღება, მიუხედავად იმისა, რომ წერილში ნანობაშვილის კილო გაგიმეფებია.

თუმცა შენსავით ქარი არ გვიქრის და უზომო სიციხით ვიბრჩეებით, მაგრამ მაინც მოვახერხებ წერილზე პასუხს.

„ბანკის ბალის ბრძოლა“ არც იმდენი ყურადღების ღირსია, როგორც შენა გგონებია. მით უფრო ნაკლებ შეიძლება ის ქართულ საქმეთ ჩაითვალოს, როგორც ამას ზოგიერთი არხი-ხულიგანური გაზეთები სჩადიან. „ზაკავკაზიეს“ რედაქტორი ისეთი პურიშკევიჩი რამეა, რომ შეიძლება მართლაც ეგონოს „საქვეყნო საქმე“ მოვიმოქმედო. რამდენათაც ხეჩატუროვის „რეჩი“ იყო სომხური, იმდენათ ამირეჯიბის კრივია ქართული.

ხოლოერა ჯერ არ გვეწვევია, მაგრამ ახლა რომც ჩამოსულიყო, სიციხით დაიბრჩეებოდა. კაცმა მართალი უნდა სთქვას, ჩვენს ქალაქს კი სჭირია ერთი იმისი დაუნდობელი რევიზია.

სხვა, ძმაო თედორე, ახალი აქეთ არაფერია. ამ დღეებში გამოვიდა ერთი „სამეცნიერო“ ჟურნალი ქართველი სტუდენტებისა „ამომავალი მზე“. ყველაფერზე ეტყობა, რომ ეს მზე ან ძლიერ ადრე ჩაეა და თუ არ ჩავიდა, „წითლათ მაინც ვერ შეჭლებს მთისა წვევებს“. ყოველ შემთხვევაში ამ „მნათობის“ შესახებ შემდეგ უფრო დაწვრილებით მოგწერ.

სპარსეთის შახის დაქვრივებამ აქაც დიდი გავლენა მოახდინა. ტახტის დაკარგვა ისეთი ადვილი საქმე გახდა, რომ შიშისაგან აღარ ვარ. მოდი და ნუ გაგეცინება: სათარ-ხანიც ბესტში ზის და მავომედ ალიც. ნეტავი ერთი ჩვენც მოგვცა ეს რალაც დალოცვილი ბესტია.

მეტი რალა მოგწერო, შენსავით მოცლილი რომ ვიყო, კიდევ მოვიგონებდი რასმე ჩვენი გაქირვებული ცხოვრებდან, მარა ხათაბალაც ის არის, რომ ამისთვის აღარ მცალია. მშვიდობით.

თფილისი, 9 ივლისი.

შენი ეშმაკურიძე.

ბიბლიურ ჰანჯე.

(მიბაძეა შანშიაშვილისა)

ჰოი, მამულო დაობლებულო!
შენი შვილები უსულ-უგულო
აწ შენთვის თავსა არ იტკივებენ
სულ სხვას ეტრფიან, სხვას იგონებენ!..

ღმერთო! მოხედე ჩემს საწყალ მამულს.
ნუ აფრქვევინებ ცრემლებს მის ასულს
გემუღარები, მისმინე ეს მე...
მაკმარე კენესა... ვიიმე!.. ვაჰმე!

ხუმარა,

მათრასის ფოსტა.

ლანჩხუთი. შამშე ებრაღიტეს. თქვენი ლექსი: „ქა-
ლის წერილი“ არ დაიბეჭდება, მაგრამ დაუბეჭდაობის მიზე-
ზი თქვენი უცნობობა კი არ არის, არამედ თქვენს ლექსთან
ნაცნობობა.

ფოთი. სანაკელს. თქვენ წერილს ვერავითარი „გრძე-
ლი წერილი“ ვერ გამართლებს. აბა ერთი გვიბრძანეთ, რა-
ში ეკითხება ჩვენი გაზეთის მკითხველებს ზოფერიას ქალის გა-
თხოვების ისტორია და თქვენი მასთან აღძრული საჩივარი?

ცემი. მოჰაერეს.

„გზივარ და ვცლაპავ ჰაერსა
თითქო ქვეყანა ხარობდეს,
ზოგი საკანში იხარშვის
მე კი აქ ვსტკბები ცხოვრებით“.

ეს კუპლეტი თქვენი ლექსისა ყველაზე უფრო ტკბილ-
ხმოვანი და შინაარსიანია. ჩვენს რედაქციას სამწუხაროთ მი-
აჩნია, რომ „საკანში მოხარშული“ ხალხი თქვენს მყუდრო-
ებას არღვევს და «ჰაერის ყლაპვას» გიშლისთ. ყოველ შემ-
თხვევაში განაგრძეთ ყლაპვა, მაგრამ თუ ჩვენი ხათრი გაქვთ,
პოეტობას დაეხსენით.

ბახმარო. საყორნიელს. ბახმარო რომ „საოცნებო“
ადგილია, ამას ცხადთ ამტკიცებს თქვენი ლექსის ერთი ად-
გილი:

„მზესა მას სურნელოვანსა
ნისლ-ბურუსები არტყიან
და ქვეყნის საიდუმლოსა
მეუფის ტახტსა ეტყვიან“.

საიდუმლოების გადაცემა იმდენათ არ მოგწონებია
ჩვენ, რამდენათაც «სურნელოვანი მზის» არსებობა, თქვენ,

რასაკვირველია, სრული უფლება გაქვთ ნაძებში იგორაოთ
და „სურნელოვან“ მზეზე იოცნებოთ, მაგრამ უმორჩილესად
გთხოვთ: ჩვენ ნუ გვაწუხებთ თქვენი ნაოცნებარით.

ქუთაისი. რიონის-პირელს.

რიონისა წყალის პირში
საგიყეთის მახლობელად,
ფხაკაძისა ერთი ქალი
არის თურმე მარჩიელად“.

მნელი გამოსაცნობია: საგიყეთის მახლობლათ გაჩნდენ
მარჩიელი ქალები, თუ გიყები გაჩნდენ მარჩიელი ქალის მა-
ხლობელათ. თქვენი ლექსი ამ უკანასკნელ მოსაზრებას ამა-
რთლებს.

ოჯურჯეთი. ბელურას. როცა ლექსსა სწერთ, ყო-
ველთვის სახეში უნდა გქონდეთ საკუთარი თავი. აი მაგალი-
თად რას იტყვლით, ვინმე სხვას რომ დაეწერა თქვენ შესა-
ხებ ეს თქვენ მიერ შეთხზული „პოეტური“ კუპლეტი:

«ტანათ წვერილი და წერწეტი,
ანმახია და ჩერჩეტი...
არცა როდის ფიქრობს მარჯე:
რათ აბია თავი ტანზე».

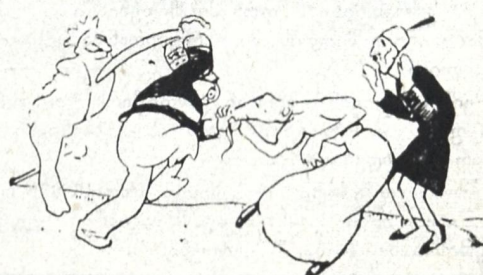
რა თქმა უნდა საჭიროა იმაზე ფიქრი, თუ „რისთვის
აბია თავი ტანს“, მაგრამ თუ თქვენ იმ დასკვნამდე მიგიყვან-
ნათ ამ ფიქრმა, რომ „ლექსების საწერათ აბიაო“, დიდ
შეცდომაში ხართ და გირჩევთ, კიდევ დაუფიქრდეთ ამ ფრი-
ად საინტერესო საკითხს.

წიკილი რედაქციის მიმართ.

ბ. ბიკტორ ხუჭუას!

თქვენ მიწვევდით სამხანაგო სამართალში თანახმა თქვე-
ნი სურვილისა ჩემის მხრივ დაეხსენებ მედიატორები, მაგ-
რამ თქვენ კი გაურბიხართ ჩემს მედიატორებს. გაძლევთ ოცი
დღის ვადას დღიდან გამოცხადებისა ან უკან წაიღეთ თქვენი
სიტყვა და დანაშაულათ იცანით თავი ან გამოძევი სამხანა-
გო სამართალში. განაჩენი გაზეთში უნდა იყოს გამოცხადე-
ბული. კრუშევანი.

ლიბეკლა და გამოვიდა გასასყიდათ
ახალი დრამა

პ. ი რ ე თ ე ლ ი ს ა

ქრისტინე

(სიუჟეტი აღებულია ე. ნინოშვილის მოთხრობიდან).

წიგნის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ ნაღდ-ფულზე შემდეგის ადრესით: *Тифлисо, Типография Шрома В. К. Болквадзе.*

ვინც არა ნაკლებ 50 ცალისა გამოიწერს, და-ეთმობა 25%.

ვისაც სურს პროვინციებიდან თითო ცალი გაიწეროს, შეუძლია გამოგზავნოს ერთი აბაზის მარკები და ამ ფასში მიიღებს თავის ადრესზე.

იყიდება „შრომის“ სტამბაში

და აგრეთვე გაეგზავნებათ მსურველთ:

- 1) „ეშმაკის მათრასი“ 1907 წლისა 13 ნომერი ერთად შეკერილი. . . . . 1 მ. 30 კ.
- 2) „ეშმაკის მათრასი“ და „მათრასი“ 1908 წლისა, 35 ნომერი ერთად შეკერილი . . . . . 2 — 50
- 3) „ალმანახები“: აკაკი, ეშმაკი, ჯოჯოხეთი, ეშმ. მათრ., და ტარტაროზი, —სულ 10 ნომერი ერთად შეკერილი . . . . . — 50
- 4) „ქრისტინე“, ოთხ მოქმედებიანი დრამა ე. ნინოშვილის მოთხრობიდან პ. ირეთელისა . . . . . — 20

ვინც პროვინციებიდან გამოიწერს და ღირებულ ფასს გამოგზავნის, ფოსტის გასაგზავნი ფული არ გადახდება.

მსურველმა უნდა მიმართოს „შრომის“ სტამბაში, ვასო ბოლქვაძეს. ფულის მაგივრად ფოსტის მარკების გამოგზავნაც შეიძლება.

ელექტრომბეჭდავი ანხ. „შრომა“ რუსის ქ. № 3.

იუძორისტულ ნოჰულიარული, ეოჲელ-კვირუ-ული, სურბთებიანი ჟურნალი

„მათრასი და სალამური“

წელიწადში ღირს 5 მან., ნახევარი წლით— 2 მან. 50 კ., ერთი თვით—50 კაპ.

ვინც წლის ბოლომდის გამოიწერს და ღირებულ ფასს (2—50) სრულად გამოუგზავნის რედაქციას, გაეგზავნება აგრეთვე უკვე გამოსული „სალამურის“ ალმანახები 7 ნომერი.

მიიღება დასაბეჭდი განცხადებები: პირველ გვერდზე სტრიქონი 20 კ., უკანასკნელზე—10 კ.

დროებითი რედაქციის ადრესი: *Тифлисо, Типография Т-ва «Шрома» Василю Болквадзе.*

„ფაუსტი“

გიოტესი

თარგმანი პ. მირიანიშვილისა

ფასი 1 მან. 25 კ.

ვინც ხუთ ცალზე მეტს დაიკვეთს წიგნი დაეთმობა თითო მანეთად. გამოწერა შეიძლება ფასდადებითაც ხოლო გასაგზავნი დაემატება აითო წიგნზე ორი შაური.

ვისაც სურს ეს წიგნი შეიძინოს მიმართოს „შრომის“ სტამბაში ვასო ბოლქვაძეს.

რედაქტორ გამომცემელი მ. ბურაბულიძე